

РЕШЕНИЕ

№ Ц - 13
от 14.09.2018 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 14.09.2018 г., като разгледа доклад с вх. № Е-Дк-710 от 10.08.2018 г. относно заявление с вх. № Е-15-45-37 от 02.08.2018 г., подадено от „Булгартрансгаз“ ЕАД, с предложение за утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за газова година 01.10.2018–30.09.2019 г., събраните данни от проведено на 23.08.2018 г. обществено обсъждане, както и от становища на заинтересованите страни, установи следното:

Административното производство е образувано въз основа на постъпило в Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) заявление с вх. № Е-15-45-37 от 02.08.2018 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД, с предложение за утвърждаване на: разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за газова година 01.10.2018–30.09.2019 г., размер на толеранса и размер на малката корекция. Заявлението е подадено на основание чл. 24, ал. 1 и ал. 3 от Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс (обн., ДВ, бр. 99 от 13.12.2016 г., Методиката).

Със Заповед № 3-Е-113 от 06.08.2018 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която да извърши преглед и анализ на подаденото заявление и приложените към него документи с оглед преценка на неговата обоснованост и съответствие с изискванията на Методиката.

С писмо с изх. № Е-15-45-37 от 07.08.2018 г. е изискано „Булгартрансгаз“ ЕАД да представи: справка за отчетни количества сумарен търговски дисбаланс по месеци за периода 01.10.2017–30.06.2018 г.; справка за прогнозни количества природен газ за пренос за газова година 2018/2019 г.; информация за финансовото салдо за дейността балансиране, натрупано в сметката за неутралност до 30.06.2018 г. и прогноза за финансовото салдо до края на настоящата газова година; информация за дисбаланса в рамките на толеранса и извън толеранса, съответно за прилагането на малката корекция, до 30.06.2018 г. С писмо с вх. № Е-15-45-37 от 09.08.2018 г. дружеството е представило изисканата информация.

Резултатите от извършения анализ на съдържащите се в заявлението данни са отразени в доклад с вх. № Е-Дк-710 от 02.08.2018 г. Докладът и проектът на решение за утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране са разгледани и приети от Комисията с решение по Протокол № 144 от 15.08.2018 г., т. 2. В съответствие с чл. 24, ал. 6 от Методиката, проектът на решение е публикуван на интернет страницата на Комисията.

Съгласно чл. 14 от ЗЕ на 23.08.2018 г. е проведено обществено обсъждане на приетия от Комисията проект на решение, на което са присъствали представители на: „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД, Българска федерация на индустриални енергийни консуматори (БФИЕК), Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ), Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска търговско-промишлена палата (БТПП), Българска газова асоциация (БГА) и Българска асоциация Природен газ (БАПГ).

Представителят на „Булгаргаз“ ЕАД изразява несъгласие с предлаганото увеличение на разходната компонента на цената за природния газ за балансиране. Посочва, че увеличената разходна компонента в комбинация с намаления толеранс на 3% от м. октомври 2018 г. и неговото отпадане от м. април 2019 г. ще увеличат значително финансовата тежест на

обществения доставчик в условията на непризнати от КЕВР разходи за балансиране на дружеството. „Булгаргаз“ ЕАД предлага да се запази действащият размер на компонентата и толеранс от 5%, а размерът на малката корекция да бъде намален на 3%, като те се прилагат до създаване на реални пазарни условия, обосноваващи тяхното отпадане.

БФИЕК и КРИБ изразяват несъгласие с увеличението на разходната компонента, като считат, че диспечирането, което би трябвало агрегирано да не е повече от 2–3%, ще достигне разходите за цялата дейност по доставка на природен газ в България. Според БФИЕК и КРИБ, балансирането е спомагателна, а не основна дейност на „Булгартрансгаз“ ЕАД, като отговорността се префактурира към крайните потребители. БФИЕК твърди, че няма проверими и верифицируеми данни до наличната публична информация, както и че от разходната част на финансовия отчет не могат да бъдат разграничени разходите за балансиране и е налице е разминаване в данните по годишния финансов отчет, тримесечни отчети и за газовата година. БФИЕК счита, че малката корекция трябва да бъде намалена под 8%.

Представителите на КРИБ и АИКБ посочват, че в проекта на решение информацията за оперативните прогнозни разходи не е видна, като заличената информация обезсмисля провеждането на общественото обсъждане като форма на участие на заинтересованите страни. Основавайки се на данните за прогнозния дисбаланс за предходната година и реалния му размер представителят на КРИБ счита, че „Булгартрансгаз“ ЕАД не извършва точно прогнозиране. Към настоящия момент операторът прогнозира намаляване наполовина на общия търговски дисбаланс, който търговските диспечери трябва да обслужват, докато необходимите годишни приходи за обслужването на този дисбаланс остават в същия размер. Възразява и срещу предложението за освобождаване на сметката за неутралност на по-късен етап.

Представителите на БТПП и БГА считат, че участниците на пазара тази година са ошетени, а участниците на пазара след две или три години ще получат предимство, тъй като при изваждане на неприложими разходи или неточно изчисляване на таксата за дисбаланс може да стигне до драстични повишения на необходимите приходи на „Булгартрансгаз“ ЕАД от тази дейност, в резултат на което настоящите участници на пазара ще заплатят много висока и нереална цена за своите дисбаланси. При отчитане на разликата от тези дисбаланси в следващото решение на КЕВР ще се намалят изкуствено разходите на бъдещи периоди, т.е. участниците на пазара ще получат нереално нисък дисбаланс. В тази връзка е важно да бъде извършена оценка дали намаляването на толеранса ще доведе реално и до намаляване на сумарните дисбаланси, като в тази връзка е необходимо да се анализира каква част от разходите за дисбаланс са в рамките на 5% и каква част попадат над 3%. Считат, че намаляването на толеранса следва да се преосмисли с оглед обвързването му с въвеждане на газова борса в България или аналогичен инструмент, който може да даде на ползвателите реална възможност да управляват своите дисбаланси на дневна база.

БАПГ счита за неправилен подхода върху разходната компонента да се прилага малка корекция.

Според представителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД необходимите приходи, използвани за изчисляване на разходна компонента са почти същите, като използваните за изчисляване на действащата компонента, при прилагане на индексация с прогнозен коефициент на инфлация около 1,9, като увеличението се дължи основно на разликата в прогнозираните дисбаланси. Заявителят посочва, че през отчетния период ползвателите са били дисциплинирани от предвидените мерки и реалните дисбаланси са почти два пъти по-малко от реализираните на платформата през тестовия период. Според „Булгартрансгаз“ ЕАД, в резултат на неточно прогнозиране на база на отчетени данни от тестовия период, за периода до м. юни 2018 г. дружеството е отчетело натрупана отрицателна сума в сметката за неутралност, т.е. при освобождаване на тази сума, разходната компонента би възлязла на около два лева. В тази връзка посочва, че периодът не е завършил и не е възможно точно изчисляване на натрупването в сметката за неутралност при балансиране, поради което дружеството не е предложило освобождаване. Заявителят счита, че освобождаването на сметката в следващ

период би се отразило положително на пазара на природен газ, тъй като ще се избегне съществено увеличение на компонентата. При опасност за такова значително увеличение, „Булгартрансгаз“ ЕАД ще предложи освобождаване на сметката за неутралност на етапи. Заявителят пояснява, че прогнозата за сумарния търговски дисбаланс за следващата газова година се базира основно на данните, че повечето дружества предприемат действителни мерки, за да балансират успешно своите балансови портфолия. В потвърждение се посочва, че малката корекция е приложена само върху 7% от акумулираните дисбаланси, което показва, че търговците и общественият доставчик успяват да се балансират и малката корекция намира малко отражение върху крайните цени. „Булгартрансгаз“ ЕАД отбелязва, че генерираните разходи за дейността за балансиране са прозрачни и са публикувани на интернет страницата на дружеството. В тази връзка посочва, че в дейността балансиране не са ангажирани само търговски диспечери, а и физическите диспечери, финансисти, икономисти и друг квалифициран персонал, които са необходими за осъществяването ѝ.

В 14-дневния срок по чл. 14, ал. 3 от ЗЕ са постъпили становища по проекта на решение за утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране от: „Овергаз Мрежи“ АД с вх. № Е-15-57-31 от 29.08.2018 г., „Булгаргаз“ ЕАД с вх. № Е-15-20-34 от 07.09.2018 г., КРИБ с вх. № Е-04-15-3 от 07.09.2018 г., БГА с вх. № Е-04-41-4 от 10.09.2018 г. и БФИЕК с вх. № Е-04-05-19 от 10.09.2018 г. Във връзка с постъпилите становища е изискана информация от „Булгартрансгаз“ ЕАД, която е представена с писмо с вх. № Е-15-57-31 от 11.09.2018 г.

„Овергаз Мрежи“ АД посочва, че в проекта на решение не се съдържа аналитична информация относно стойността на разходите за балансиране и адекватен анализ на оперативните годишни разходи за дейността „балансиране“ (ОПР) и на възможността за автоматизиране на тази дейност (например чрез закупуване и внедряване на специализиран софтуер за управление на заявки и др.) и влиянието, което този процес би оказал върху размера на разходите. „Овергаз Мрежи“ АД твърди, че малката корекция променя цената на природния газ за балансиране и съответно разходната компонента в нея, като по този начин се увеличава „фиксираният“ размер на разходната компонента и операторът получава допълнителен необоснован приход. Това, според дружеството, води до допълнително оскъпяване на природния газ за балансиране за всички участници на пазара. „Овергаз Мрежи“ АД счита, че липсва обосновка относно размера на малката корекция от 8%. Във връзка с редуциране на толеранса от 5% на 3%, считано от 01.10.2018 г. и неговото отпадане от 15.04.2019 г. съгласно Регламент ЕС № 312/2014, е необходимо искане за дерогация на това изискване до достигане на 5 годишен преходен период, което би позволило на ползвателите на газопреносната мрежа да натрупат необходимата информация и да изготвят коректни заявки към преносния оператор. „Овергаз Мрежи“ АД отбелязва, че предвиденото увеличение на цената за балансиране от 0,78 лв./МВтч на 1,52 лв./МВтч, ще доведе до увеличение на разходите за балансиране на ползвателите. Липсва оценка на въздействието от прилагането на Методиката, респ. на цената за дисбаланс върху пазара на природен газ, която е от съществено значение за потребителите на природен газ.

„Булгаргаз“ ЕАД твърди, че предвиденото в проекта на решение увеличение на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране не е съобразено с настоящите условия на газовия пазар и за дружеството като ползвател на мрежата ще възникнат допълнителни разходи. В тази връзка „Булгаргаз“ ЕАД предлага разходната компонента да бъде преразгледана след приключване на периода на нейното прилагане, когато ще бъде налице информация за фактически извършените разходи и получените приходи от дейността „балансиране“ и да се пристъпи към изменение на размера на действащата компонента след разглеждане и анализ на всички изходни данни, формиращи годишните приходи, свързани с дейността „балансиране“. Според „Булгаргаз“ ЕАД предлаганото намаление на малката корекция от 10% на 8% не кореспондира с развитието на пазара в страната и е неприемлива за ползвателите на мрежата, във връзка с което предлага размерът ѝ да бъде намален на 3%. Дружеството твърди, че размерът на малката корекция в комбинация с предлаганото увеличение на разходната компонента за балансиране и

ограничените възможности на ползвателите на мрежите да закупуват природен газ за покриване на собствените си дисбаланси при по-добри условия в сравнение предлаганите от оператора са изцяло в негова полза. „Булгаргаз“ ЕАД също така счита, че изпълнението на изискванията на Регламент (ЕС) № 312/2014 за отпадане на временните мерки от 15.04.2019 г. ще се отрази негативно на газовия пазар в страната. В тази връзка, според дружеството, би било целесъобразно да бъде извършена оценка на въздействието на предлаганите изменения на разходната компонента, малката корекция и толеранса, както и на конкретни примери за умишлено изпадане в дисбаланс от страна на мрежови ползватели.

КРИБ счита, че разходната компонента за газова година 2018/2019 г. следва да бъде утвърдена при пълна прозрачност и обосновааност на разходите, които операторът на преносната мрежа планира да извърши за дейността по търговско балансиране, при спазване на всички законови изисквания. Според КРИБ липсата на съществена информация в оповестения преди провеждането на обществено обсъждане проект на решение води до липса на мотиви на административния акт в противоречие с чл. 59, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), респективно до липсата на предмет на проведеното обществено обсъждане и до формално спазване на закона в противоречие с целта на същия, което от своя страна представлява съществено нарушение на административно-производствените правила по смисъла на чл. 146, т. 3 от АПК. Посочва също така, че предложените за утвърждаване общи необходими приходи на оператора са в приблизително същия размер като тези за текущата газова година, като отбелязва, че необходимите годишни приходи (НГП) за предходната година са били базирани на прогноза на „Булгартрансгаз“ ЕАД за размера на търговските дисбаланси в различен размер. При предвиден от оператора двойно по-малък общ дисбаланс за следващата газова година се предлагат за одобрение същите НГП, както и същия брой служители за управлението/обслужването на този общ дисбаланс. В тази връзка счита, че има крос субсидиране на дейността по пренос на природен газ и дейността по балансиране и дублиране на разходите, които ползвателите на преносната мрежа заплащат на оператора за един и същ нает персонал. КРИБ посочва, че предложеният за утвърждаване размер на разходната компонента е в нарушение на чл. 22 от Методиката, тъй като не включва салдото от текущата газова година, което би довело до незаконосъобразност на административния акт по смисъла на чл. 146, т. 4 от АПК. Посочва още, че описаният в проекта на решение подход за освобождаване на салдото в следващи ценови периоди е неясен и също е в противоречие и нарушение на Методиката, което създава непредвидимост на пазара относно бъдещата такса дисбаланс сред ползвателите и ще доведе до облагодетелстване на едни ползватели на преносната мрежа за сметка на други, когато натрупването и освобождаването на салдото се отдалечат като времеви период едно от друго. КРИБ счита, че липсват мотиви за намаляване на малката корекция от 10% на 8% и настоява за нейното намаляване от 10% на 5% с оглед предвиденото намаление на размера на толеранса от 5% на 3% и предвид сравнително малкия общ размер на причинените от ползвателите дисбаланси в преносната мрежа. В тази връзка отбелязва, че не са посочени случаи на злоупотреба и недобросъвестно изпадане в дисбаланси от страна на ползвателите, което допълнително обезсмисля налагането на тази прекомерна финансова тежест за ползвателите, предвид липсата на ликвидност и източници на пазара на природен газ. В допълнение излага твърдение, че „Булгартрансгаз“ ЕАД начислява малка корекция от 10% не само върху компонентата „цена на природния газ“, а и върху разходната компонента, като по този начин неправомерно получава приходи извън одобрените от Комисията.

БГА отбелязва, че липсата на информация в проекта на решение, в т.ч. цифри и изходни данни, които обуславят решението на Комисията, прави проведеното обществено обсъждане неефективно. БГА подкрепя проекта на решение на КЕВР в частта му, отнасяща се до намаляване на малката корекция, като се оцени и възможността за по-голямо намаление на размера ѝ. БГА предлага предвиденото намаляване на размера на толеранса да бъде приложено след като бъде създадена електронна платформа за търговия с природен газ (газова борса). БГА счита, че трябва да бъде направена задълбочена оценка на очаквания резултат по сметката за неутралност при балансиране в края на периода. Според БГА следните разходи са

необосновани: разходите, свързани с частта от персонала в „Булгартрансгаз“ ЕАД, която се ангажирана с дейността „балансиране“ и разходите, свързани с видео стена за диспечерско наблюдение, която БГА счита, че е необходим актив на оператор, а не на балансър.

БФИЕК възразява срещу предложеното от „Булгартрансгаз“ ЕАД увеличение на размера на разходната компонента за предстоящата газова година. Счита, че липсват данните, които засягат разходите на оператора, като липсва информация по основни компоненти на цената, както и съотнасяне на приходи/разходи от оператора, което не може да доведе до пълноценен и адекватен дебат. Според БФИЕК разминаването между газовата и финансовата година прави трудно съпоставянето на наличните данни и сравнителен анализ на приходите от балансиране, предвид годишните финансови отчети на „Булгартрансгаз“ ЕАД за 2016 и 2017 г. БФИЕК счита, че предвид обстоятелството, че газовата година не е приключила не става ясна точността, с която е прогнозиран сумарния годишен дисбаланс. По отношение на сметката за неутралност предлага да се подходи съгласно предвиденото в Методиката, тъй като изкуственото й „задържане“ е от естество да се отрази неблагоприятно в следващи ценови периоди. Счита, че разходите за придобиване на оперативен газ за балансиране като елемент от прогнозния ръст на отрицателната стойност на сметката за неутралност, няма как да бъдат прогнозирани с точност, тъй като операторът провежда търгове за покупка на оперативен газ за балансиране. Предвид обвързаността на малката корекция с цената на природния газ, считат, че нейният размер следва да бъде преразгледан с оглед очаквания ръст в цената на обществената доставка на природен газ през следващите месеци. Според БФИЕК сравнението на българския газов пазар със съседните газови пазари следва да бъде преразгледано, тъй като българския газов пазар се отличава с отсъствие на ликвидност, липса на конкуренция, алтернативни източници, както и изчерпан местен добив.

Комисията приема горните аргументи за неоснователни поради следните съображения:

По отношение на изложените твърдения относно липсата на аналитична информация в проекта на решение, следва да се има предвид че със заявлението „Булгартрансгаз“ ЕАД е представило различните групи разходи по икономически елементи за дейността балансиране, както и разходи за амортизация на активите, с които се извършва дейността балансиране ведно с обосновка за начина на формирането им в конфиденциален и неконфиденциален вариант. Конкретните стойности на всеки отделен разход са посочени от заявителя като чувствителна търговска информация, респективно са заличени от публикувания преди общественото обсъждане проект на решение, в съответствие с Правилата за достъп, използване и съхраняване на документи, представляващи производствена, търговска или друга защитена от закон тайна. В този смисъл твърдението на заинтересованите лица, че не са налице мотиви е неоснователно.

По отношение на твърденията за липсата на анализ на оперативните годишни разходи за дейността „балансиране“ следва да се има предвид, че съответните разходи са постоянни по отношение на количествата реализиран дисбаланс и не зависят от тях. „Булгартрансгаз“ ЕАД оперира със специализиран софтуер, част от фирмената разработка Платформа за търговско диспечирание (CDP). В заявлението за утвърждаване на разходна компонента са посочени разходи, свързани с персонал от 17 човека, които пряко се занимават с дейността балансиране. Съгласно допълнително представените данни и обосновка от дружеството, с дейността се занимава и допълнителен персонал, както от Централно управление София, така и от регионалните звена на „Булгартрансгаз“ ЕАД. В тази връзка операторът посочва, че с нарастване на дейността и предвид отварянето на пазара на природен газ и съответното увеличение на броя активни ползватели на газопреносната мрежа се очаква допълнително ангажиране на персонал на дружеството в тази дейност.

Относно предвиденото в проекта на решение увеличение на цената за балансиране от 0,78 лв./MWh на 1,52 лв./MWh и изложените в тази връзка твърдения за увеличаване на разходите за балансиране на ползвателите на ГПМ, то е обосновано от стойностите на ценообразуващите елементи, които са изчислени съгласно Методиката. След приключване на газовата година 2018/2019 г. разликата между прогнозни и отчетни разходи за годината ще

бъде компенсирана от натрупване с положителен или отрицателен знак в сметката за неутралност при балансиране. Разходите на отделните ползватели за балансиране зависят от много параметри, сред които са предприеманите действия от ползвателите за управлението на входящите си и изходящи потоци природен газ, и съответно минимизиране на реализираните дисбаланси.

По отношение разходите за придобиване на оперативен газ за балансиране, следва да се има предвид, че в предложението за утвърждаване на разходна компонента на природния газ за балансиране за газовата година 2018/2019 г. не е предвидено придобиване на оперативен газ за балансиране. Прогнозирано е, че нуждите на балансьора от такъв ще бъдат поети от изкупуването на положителни дисбаланси и от вече наличен оперативен газ за нуждите на оперативното балансиране.

По отношение на твърдението за трудно съпоставяне на годишни данни за приходите от дейността балансиране, следва да се има предвид, че според представените от оператора допълнителни данни, разминаването между величините на получените приходи от дейността балансиране в 2017 и 2016 година се дължи основно на въведения от 01.10.2017 г. ефективен режим на балансиране съгласно Методиката. До тази дата е действал друг режим на балансиране, като изчистването на натрупани дисбаланси се е извършвало в натура, като само остатъчни кумулативни дисбаланси съгласно действащите към съответните периоди договори за пренос са изчиствани финансово. От тази гледна точка цитираните данни за приходите от дейността балансиране за двете отчетни години са несъпоставими.

Относно изложените от заинтересованите лица аргументи във връзка с размера на малката корекция, тя се определя като процент от цената на природния газ за балансиране като се прилага в последствие за количествата дневен дисбаланс извън определения толеранс с положителен или отрицателен знак в зависимост от знака на дисбаланса в допълнение към цената на природния газ за балансиране. Малката корекция не променя разходната компонента, поради факта, че се явява постоянен множител във формулите в чл. 10, ал. 1, т. 2, подточки „а“ и „б“ от Методиката, за изчисляване на сумата на изчистване на дневен дисбаланс извън рамките на толеранса. Малката корекция се умножава по вече изчислената цена на природния газ за балансиране за деня (в чийто състав влиза непроменящата се, утвърдена разходна компонента) и не служи за изменение на разходната компонента. В тази връзка не може да се твърди, че тя по някакъв начин влияе върху размера на цената на природния газ за балансиране, нито пък на разходната компонента, която е част от цената на природния газ за балансиране. Заложеният в Методиката принцип за неутралност от дейността балансиране, предвижда балансьорът в дългосрочен план да не може да реализира приходи от дейността, освен необходимите му за покриване на присъщите разходи от дейността, както и че приходите му от дейността не могат да бъдат по-малко от присъщите разходи.

Целта на прилагането на малката корекция е да се даде стимул за минимизиране на предизвиканите дисбаланси, като се предотвратят стимулите за умишлено изпадане в дисбаланс. От тази гледна точка тя не е директно свързана с цената, по която обществения доставчик продава природен газ на крайните снабдители и клиенти на природен газ. Намалването на малката корекция до исканите стойности от 3% би довело до нарушение в приложимия режим на балансиране, който има за цел да създаде стимули за ползвателите на газопреносната мрежа да поддържат своите дисбаланси в минимални граници. Липсата на такива стимули неминуемо ще доведе до злоупотреби на недобросъвестни ползватели с режима на балансиране, при който ще бъде освобождаван ненужен газ на изхода като положителен дисбаланс и/или ще бъде черпен газ, собственост на оператора при недостиг на природен газ на входа на дефинираните балансови зони като отрицателен дисбаланс. Паралелно с това, такова намаление, комбинирано с резултатното увеличение на реализираните дисбаланси би довело до невъзможност на оператора да покрие присъщите разходи за дейността и би генерирало допълнително натрупване на недовзет приход в сметката за неутралност при балансиране. Предвид изложеното, с оглед разпоредбата на чл. 10, ал. 4, изречение второ от Методиката и предвид предложението на оператора за изменение

на малката корекция в настоящото административно производство, Комисията не приема предложението на заинтересованите лица за намаляването на размера ѝ до 3%.

По отношение на предложението за отправяне на искане за дерогация от изискването на чл. 45, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 г. за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи (Регламент (ЕС) № 312/2014) по отношение на оставащия период на прилагане на толеранса, респективно неговият размер, следва да се има предвид, че в съответствие с цитираната разпоредба, всеки оператор на преносна система следва да прекрати използването на временните мерки не по-късно от пет години след влизането в сила на посочения регламент (не по-късно от 15.04.2019 г.). Прекратяването на приложимите временни мерки не зависи от началото на прилагането им в страната-членка, като изискването за отпадане прилагането на временни мерки не подлежи на възможност за дерогиране.

В допълнение, предвиденото намаляване на толеранса от 5% на 3%, е в съответствие с одобрения от КЕВР Втори годишен доклад за продължаване прилагането на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014. Предвид изложеното, целта на временните мерки, една от които е толерансът, е да се даде време на ползвателите на газопреносните мрежи да се подготвят за режим на балансиране, при който ползвателите ще могат да управляват ефективно и минимизират предизвиканите дисбаланси. Следва да се има предвид, че начинът на изчисляване на толеранса като процент от резервирания изходен капацитет от мрежовите ползватели позволява в пъти по-голям диапазон на дисбаланса, в който не се прилага малка корекция, отколкото при начин на изчисляване на толеранса като процент от реално пренесените количества.

Ползвателите имат задължение да поддържат в баланс количествата, предоставени на вход и изтеглени на изходите на газопреносната мрежа. За изпълнение на това тяхно задължение „Булгартрансгаз“ ЕАД, като оператор, е предоставил всички необходими инструменти на ползвателите да балансират своите портфолия, като напр. навременна и надеждна информация за балансовия им статус, възможност за пълен цикъл реноминации.

И малката корекция, и толеранса, като временна мярка имат също така за цел да стимулират ползвателите да изпълняват задължението си да поддържат баланс между вход и изход. Временните мерки дават резултат след ефективното им въвеждане и размерът на дисбалансиите е значително намален, видно от данните, изнесени от представителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД по време на общественото обсъждане.

Намаляването на толеранса от 5% на 3% преди пълното премахване на временните мерки, в комбинация с намалената малка корекция от 10% на 8%, не води до увеличение на финансовата тежест за ползвателите. От друга страна, таксата за дисбаланс не е по същество цена на стоката газ, а има преди всичко санкционен и възпиращ характер, създаваща стимули за ползвателите да изпълняват задължението си да поддържат в баланс входните и изходните си потоци. Респективно, ползватели, които изпълняват това свое задължение не заплащат такава такса.

Относно твърдението за съществуване на опасност за наличие на крос субсидиране и дублиране на разходи за дейностите балансиране и пренос на природен газ, следва да се има предвид, че при изготвяне на предложението за утвърждаване на необходими приходи за дейността пренос (както е отбелязано и в обосновките към него) изрично не са включени оперативни разходи (включително и разходите за персонала, зает с дейността балансиране), както и активи, свързани с дейността „балансиране“.

По отношение на сумарния годишен дисбаланс за газовата година 2018/2019 г., следва да се има предвид, че е прогнозиран на база на нивото на отчетените дисбаланси за отчетния период 01.10.2017 г. – 30.06.2018 г. и прогнозните количества за пренос за газовата година 2018/2019 г.

По отношение на поставените въпроси във връзка с ежегодното освобождаване на част от натрупаната сума в сметката за неутралност, следва да се има предвид, че освобождаване на сметката за неутралност може да има след като в нея е натрупана определена сума с положителен или отрицателен знак. Съгласно чл. 18 от Методиката суми се натрупват в края

на всяка газова година, когато балансърът има отчетни данни за изминалия период. Към момента на подаване на заявлението значението на сметката за неутралност е нулево, тъй като газовата година не е изтекла, което обуславя и липсата на освобождаване на натрупани в нея суми.

По отношение преразглеждане на сравнението на българския газов пазар със съседните газови пазари, следва да се има предвид, че при избора на параметри на режима на балансиране, както и в цялостната си дейност, „Булгартрансгаз“ ЕАД се води от спецификата на българския пазар на природен газ, която е отчитана във всяко едно предложение. Същевременно, доколкото гръцкият пазар също е ниско ликвиден, изпитва недостиг на газ за балансиране, има доминантен доставчик (67%) по дългосрочен договор, с един търговец на едро, двата пазара са напълно съпоставими. Също така, в годишния мониторингов доклад на ACER по отношение изпълнението на Регламент 312/2014 оценката за пазарите на Румъния, България и Гърция е сходна - и трите пазара са определени като ниско ликвидни и неконкурентни.

По отношение на предложението за изготвяне на оценка на въздействието на Методиката, Комисията счита, че същото е неотнормимо към настоящото административно производство, тъй като приемането, респ. изменението на нормативни актове не са предмет на разглеждане в настоящото административно производство. Следва също да се има предвид, че по аргумент от § 5, изр. 2 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за нормативните актове, изработването и приемането на нормативни актове от КЕВР не е обвързано със задължение за извършване на оценка на въздействието им.

След преглед и анализ на постъпилото заявление и приложените към него данни и документи, се установи следното:

„Булгартрансгаз“ ЕАД е титуляр на лицензия № Л-214-09 от 29.11.2006 г. за дейността „пренос на природен газ“ по газопреносната мрежа за транзитен пренос, лицензия № Л-214-06 от 29.11.2009 г. за дейността „пренос на природен газ“ по националната газопреносна мрежа и лицензия № Л-214-10 от 29.11.2006 г. за дейността „съхранение на природен газ“ за територията на Република България.

С Решение № Ц-23 от 29.09.2017 г. КЕВР е утвърдила, считано от 01.10.2017 г., разходна компонента на цената на природния газ за балансиране на „Булгартрансгаз“ ЕАД в размер на 0,78 лв./MWh.

Със заявление с вх. № Е-15-45-37 от 02.08.2018 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД е предложило за утвърждаване:

1. Разходна компонента на цената на природния газ за газовата година 01.10.2018–30.09.2019 г. в размер на 1,52 лв./MWh.

2. Размер на приложимия толеранс 3% за периода 01.10.2018–14.04.2019 г. и отпадане на толеранса (размер 0%) от 15.04.2019 г.;

3. Размер на приложимата малка корекция – 8%.

Към заявлението е приложен препис-извлечение от Протокол УС № 289 от 01.08.2018 г. от заседание на Управителния съвет (УС) на дружеството, видно от който са взети решения, както следва: На основание чл. 24, ал. 1 от Методиката УС е определил: размер на толеранса за газовата година 01.10.2018–30.09.2019 г. от 3% и размер на малката корекция за тази газова година от 8% върху определената в съответствие с чл. 12 от Методиката цена на природния газ за балансиране. УС е приел проект на заявление за утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за газовата година 01.10.2018–30.09.2019 г., като на изпълнителния директор на дружеството е възложено да внесе в Комисията заявлението.

Към заявлението са приложени: справки и цифров модел за образуване на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране; обосновка на предложената норма на възвращаемост на капитала; обосновка на параметрите, формиращи разходната компонента на цената на природния газ за балансиране в конфиденциален и неконфиденциален вариант; обосновка на предложените за утвърждаване размери на приложимите толеранс и малка корекция и документ за платена такса за разглеждане на заявлението. „Булгартрансгаз“ ЕАД пояснява, че в заявлението и справките към него количествата дисбаланс и количествата

природен газ са посочени в енергийни единици MWh. Предвид политиката на дружеството за отчитане на количествата природен газ, в заявлението и обосновките към него не е посочена стойност на калоричността на природния газ с оглед преизчисляване обемни единици към енергийни единици природен газ.

На основание чл. 188 и чл. 189 от Закона за енергетиката (ЗЕ), Правилата за търговия с природен газ и Правилата за балансиране на пазара на природен газ операторът на газопреносна мрежа има функциите на балансър и организира балансирането на пазара на природен газ. Балансърът сключва сделки за покупка и продажба на природен газ за балансиране с ползвателите на мрежата по цени, определени по Методиката.

Съгласно чл. 24, ал. 1 от Методиката, балансърът определя необходими годишни приходи за дейността балансиране по реда на тази методика, сумата за освобождаване/компенсиране от сметката за неутралност при балансиране, размера на толеранса в проценти и размера на малката корекция в проценти. На основание чл. 24, ал. 2 и ал. 3 от Методиката, балансърът изчислява разходната компонента на цената на природния газ за балансиране и предлага нейната стойност за утвърждаване от КЕВР. По силата на чл. 24, ал. 4 от Методиката в срок не по-кратък от 55 дни преди началото на всяка газова година балансърът внася в КЕВР предложението със заявление, към което прилага писмена обосновка и доказателства за отделните разходи и за връзката им с изпълнението на дейността балансиране, както и други данни, които балансърът счита за необходимо да представи в подкрепа на подаденото заявление или такива, изискани от КЕВР.

I. Разходна компонента на цената на природния газ за балансиране

Съгласно чл. 12 от Методиката, цената на природния газ за балансиране представлява сбор на референтната цена на природния газ и разходната компонента на цената на природния газ за балансиране. Разходната компонента на дневната такса дисбаланс се определя съгласно формулата, съдържаща се в чл. 13 от Методиката, въз основа на необходими годишни приходи за дейността балансиране, годишно прехвърлена сума от сметката за неутралност при балансиране и очакван сумарен годишен дисбаланс, общо за всички балансови зони.

Необходимите годишни приходи се изчисляват съгласно формулата по чл. 14 от Методиката, въз основа на прогнозни оперативни годишни разходи за дейността балансиране на природен газ за годината на определяне; разходи за амортизация на активите, с които се извършва дейността балансиране, отчетени за предходната отчетна година; база на възвръщаемост и норма на възвръщаемост на капитала.

Предложеният размер на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране за газовата година 01.10.2018–30.09.2019 г. е изчислен от балансера при следните параметри:

Съгласно чл. 13 от Методиката, разходната компонента на дневната такса дисбаланс се определя годишно на база на необходимите годишни приходи за дейността балансиране за прогнозен 12 месечен период, представляващ периода на газовата година, корекция на база прехвърлена сума от сметката за неутралност при балансиране и очаквания сумарен годишен дисбаланс общо за дефинираните балансови зони. Периодът, за който е определена разходната компонента на природния газ за балансиране, е втори период при ефективно прилагане на дневна такса дисбаланс, съгласно Методиката. „Булгартрансгаз“ ЕАД посочва, че предходният период на прилагане на дневна такса дисбаланс 01.10.2017–30.09.2018 г. още не е приключил, поради което не могат да се определят окончателно фактически извършените разходи и получените приходи от дейността балансиране за този период, както и не е възможно да се определи стойността на сметката за неутралност при балансиране към 01.10.2018 г. От тази гледна точка при определяне на стойността на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране заявителят не е включил корекция на база освобождаване на сметката за неутралност при балансиране.

1. Необходими годишни приходи за дейността балансиране:

1.1. Прогнозни оперативни годишни разходи за дейността балансиране

Съгласно чл. 14 – чл. 17 от Методиката, необходимите годишни приходи за дейността балансиране се изчисляват въз основа на прогнозните оперативни годишни разходи за

дейността балансиране, разходите за амортизация на активите, с които се извършва дейността балансиране, базата на възвръщаемост, умножена по нормата на възвръщаемост на капитала.

Оперативните прогнозни разходи (ОПР) са прогнозирани от „Булгартрансгаз“ ЕАД на база данни на отчетените оперативни разходи, отнесени към дейността балансиране за периода 01.10.2017–30.06.2018 г. по елементи. Това са разходите, свързани с част от персонала на Централно управление (ЦУ)-София (...) човека, които през газова година 2018/2019 ще осъществяват дейности по физическо и търговско балансиране, свързани основно с: получаване на заявки от ползватели на газопреносните мрежи и тяхното обработване; комуникация с оператори на газопреносни мрежи на съседни държави; потвърждаване на заявките; постоянно наблюдение на физическите характеристики на мрежите; вземане на решения относно промяна на режимните параметри в зависимост от сумарно заявените количества за пренос на входни и изходни точки на мрежите и текущите параметри на състоянието на газопреносната система; разпределение на постъпилите количества природен газ за пренос на входни точки и предадени на изходни точки на мрежата на системата по ползватели; определяне на дневни дисбаланси и дължимите дневни такси за дисбаланс, както и месечен сетълмент на натрупаните дневни дисбаланси. Съответният персонал, подкрепен от отделни отдели и звена в ЦУ-София и в районните структури на „Булгартрансгаз“ ЕАД, ще осъществява основно дейността по балансиране.

Оперативните разходи за дейността балансиране за газова година 2018/2019 са прогнозирани, като към отчетените за периода 01.10.2017–30.06.2018 г. разходи е добавена прогноза по разходни елементи за периода 01.07.2018–30.09.2018 г. Очакваният процент инфлация е прогнозиран в размер 1.9% за газовата година. При прогнозирането му е взет предвид прогнозен индекс на потребителските цени, размерът на който съвпада с очакваната годишна инфлация в изготвената от Министерство на финансите на Република България макроикономическа прогноза за 2018 г. В цитирания документ прогнозираният размер на средногодишната инфлация за 2019 г. е 2%.

В ОПР не са включени разходи за: проверка на уреди; вътрешнотръбни инспекции; наеми; съдебни разходи; разходи, свързани с технологията на преноса на природен газ; лицензионни такси и такси управление; акциз, разходи за загуби от обезценка, разходи за бъдещи периоди; разходи за данък върху печалбата; разходи за провизии; представителни разходи и други по чл. 11, ал. 1 от Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Дружеството е представило различните групи разходи по икономически елементи за дейността балансиране, ведно с обосновки за начина на формирането им. ОПР са прогнозирани, както следва:

Разходите за материали представляват (...) % от прогнозираните ОПР и са в размер на (...) хил. лв., като включват разходи за: горива за автотранспорт, работно облекло, канцеларски материали, материали за текущо поддържане.

Разходите за външни услуги представляват (...) % от прогнозираните ОПР и са в размер на (...) хил. лв., като включват: застраховки, пощенски разходи, телефони и абонаменти, въоръжена и противопожарна охрана, експертни и одиторски разходи, разходи за вода, отопление и осветление.

Разходите за ремонт са в размер на (...) хил. лв., което представлява (...) % от предвидените ОПР.

Разходите за заплати и възнаграждения са в размер на (...) хил. лв., което представлява (...) % от предвидените ОПР. Разходите за осигуровки са в размер на (...) хил. лв., което представлява (...) % от предвидените ОПР. Социалните разходи са в размер на (...) хил. лв., което представлява (...) % от предвидените ОПР. Разходите за персонал са определени въз основа на реалния персонал, предвиден да бъде зает в дейността балансиране за газова година 2018/2019, както и отчетените и прогнозни разходи за персонала, зает с дейността през тази година. Социалните разходи са прогнозирани в съответствие със сключените колективни трудови договори за 2017 г. (от 19.12.2016 г.) и за 2018 г. (от 21.12.2017 г.).

Разходите за ползване на съоръжения за съхранение на природен газ са прогнозирани в размер на (...) хил. лв. и представляват (...) % от предвидените ОПР. Определеният размер на разходите за ползване на съоръжения за съхранение на природен газ се базира на количествата природен газ за съхранение, необходим за физическо балансиране, в ПГХ „Чирен“. При определяне на размера на тези разходи са взети предвид средномесечните прогнозни количества природен газ за съхранение, необходими за физическо балансиране за газова година 2018/2019 в размер на (...) хил. м³ природен газ, които са остойностени по действащата цена за съхранение на природен газ в размер на 2,49 лв. на месец за 1000 м³, утвърдена с Решение № Ц-001 от 10.02.2005 г. на Комисията.

Другите разходи са в размер на (...) хил. лв., което представлява (...) % от предвидените ОПР и включват: охрана на труда, служебни карти и командировки, обучение на персонала, местни данъци и такси, разходи за участие в ЕМОПС за газ.

1.2. Разходи за амортизация на активите, с които се извършва дейността балансиране

В ценообразуващите елементи, определящи разходната компонента на цената на природния газ за балансиране, е включена амортизацията на активите, обслужващи дейността – основно компютърна техника и офис оборудване, зачислени на персонала, извършващ тази дейност. В съответствие с чл. 15 от Методиката, общата стойност на разходите за амортизации е изчислена на (...) хил. лева, като са взети годишните амортизационни отчисления на активите, имащи полезен живот към края на 2017 г.

1.3. Норма на възвръщаемост на капитала

Съгласно чл. 17, ал. 1 от Методиката нормата на възвръщаемост на капитала се определя като норма преди данъчно облагане и е равна на среднопретеглената цена на капитала, изчислена за общия капитал на балансъора. По предложение на балансъора, КЕВР одобрява норма на възвръщаемост на собствения капитал или определя целева норма на възвръщаемост на капитала.

За оценка на цената на собствения капитал „Булгартрансгаз“ ЕАД е използвало „Модел за оценка на капиталовите активи“ (МОКА). За изчислението на нормата на възвръщаемост на собствения капитал заявителят е използвал безлостовия коефициент β (power) за страните от Западна Европа в размер на 0,76 за 2018 г. по данни, публикувани на официалния сайт на Aswath Damodaran – Stern School of Business¹. При преобразуването на безлостовия коефициент в лостов същият запазва размера си 0,76 предвид капиталовата структура на дружеството и факта, че то не възнамерява да ползва привлечени средства. Общата пазарна рискова премия за Р България е 7,27%, формирана като сума от базовата рискова премия за развити пазари (5,08%) и премията за специфичния за държавата риск (2,19%) по актуализирани данни от месец януари 2018 г. от посочения по-горе източник. За изчисляване на безрисковата норма на възвръщаемост е взет дългосрочният лихвен процент (ДЛП) за оценка степента на конвергенция, който представлява доходността по дългосрочните ценни книжа (със срок над 10 години) в Р България. Премията е изчислена по данни на Българската народна банка в размер на 1,2293%², като среднопретеглен ДЛП за 12-месечен период преди подаване на заявлението (01.07.2017–30.06.2018 г.).

„Булгартрансгаз“ ЕАД е изчислило и предложило среднопретеглената норма на възвръщаемост на капитала в размер на 7,50% преди данъчно облагане, при норма на възвръщаемост на собствения капитал в размер на 6,75%.

1.4. База на възвръщаемост

В съответствие с чл. 15 от Методиката, в базата на възвръщаемост са включени балансовата стойност на активите, с които се извършва дейността балансиране (отчетна стойност минус натрупани към края на 2017 г. амортизационни отчисления) и необходимият оборотен капитал.

¹ <http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>

² <http://www.bnb.bg/Statistics/StMonetaryInterestRate/StIRLTIR/index.htm>

В тези активи са включени: компютърна и комуникационна техника (компютри и офис техника на персонала, осъществяващ дейността), други дълготрайни материални активи (специализирано офис оборудване, напр. видео стена за диспечерско наблюдение, климатична система) и офис мебели, както и дълготрайни нематериални активи (софтуер и програмно осигуряване за работата на персонала, зает с тази дейност). Балансовата стойност на дълготрайните материални активи, свързани с дейността е 6,83 хил. лв.

В групата на активите не са включени сгради и конструкции, както и активи, придобити за сметка на финансираня или по безвъзмезден начин.

Необходимият оборотен капитал е определен съгласно чл. 16, ал. 5 от Методиката като 1/8 от оперативните парични разходи и е в размер 171,88 хил. лв. Изчислената възвръщаемост е 13,40 хил. лв., формирана от производението на регулаторната база на активите в размер на 178,71 хил. лв. и нормата на възвръщаемост от 7,50%.

2. Годишно прехвърлена сума от сметката за неутралност при балансиране

В предложението за утвърждаване на разходната компонента на природния газ за балансиране за газова година 01.10.2018–30.09.2019 г. баланссьорът не е отчетел освобождаване на натрупана сума в сметката за неутралност при балансиране, тъй като ценовият период до 30.09.2018 г. не е приключил. Сметката за неутралност ще бъде освободена при определяне на разходната компонента на природния газ за балансиране в следващи ценови периоди, съгласно Методиката. Стойността на сметката за неутралност при балансиране към 30.06.2018 г. е в размер на -804,57 хил. лв., а прогнозната ѝ стойност към 30.09.2018 г. също е отрицателна и е -1 043,00 хил. лв. Стойностите са изчислени на база на отчетна и прогнозна информация, като от сумата на приходите от продажба на природен газ за балансиране (продажба на отрицателни търговски дисбаланси) и стойността на наличния оперативен газ за балансиране са извадени отчетните/прогнозни оперативни разходи за балансиране, разходите за придобиване на оперативен газ за балансиране, разходите за закупуване на природен газ за балансиране (изкупуване на положителни търговски дисбаланси) и определената за газова година 2017/2018 възвръщаемост от дейността балансиране.

3. Сумарен годишен дисбаланс

„Булгартрансгаз“ ЕАД е прогнозирано сумарно количество търговски годишен дисбаланс за двете балансови зони (зона „национална газопреносна мрежа“ и зона „газопреносна мрежа за транзитен пренос“) в размер на 913 061 MWh. Това количество се равнява на 2,14% от прогнозните количества за пренос на природен газ, извън количествата за пренос по дългосрочния договор с ООО „Газпром экспорт“, прогнозирани по изходни точки на газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД в размер на 42 666 400 MWh за газова година 2018/2019 г. Определянето на прогнозните количества дисбаланс се базира на статистически анализ на отчетна информация за реализираните дневни дисбаланси за периода 01.10.2017–30.06.2018 г. Общият размер на дисбаланса за посочения период е 606 154 MWh, като от него за зона „национална газопреносна мрежа“ е 564 208 MWh, а за зона „газопреносна мрежа за транзитен пренос“ е 41 946 MWh.

Елементите, формиращи предложения от „Булгартрансгаз“ ЕАД размер на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране, са представени в следващата таблица:

№	Елементи	Единица мярка	Стойност
1	Необходими приходи	хил. лв.	1391
2	Освободена сума от сметката за неутралност при балансиране	хил. лв.	-
3	База за определяне на разходната компонента при балансиране	хил. лв.	1391
4	Очакван годишен дисбаланс балансова зона НГПМ	MWh	817 755
5	Очакван годишен дисбаланс балансова зона ГМТП	MWh	95 306
6	Очакван сумарен годишен дисбаланс	MWh	913 061
7	Разходна компонента за газова година 2018/2019	лв./MWh	1,52

II. Толеранс

На основание чл. 11, ал. 2 от Методиката, Балансьорът определя размера на толеранса в процентно изражение всяка газова година, еднакъв за всички ползватели на газопреносните мрежи и за балансовите зони, като не може да бъде по-голям от 5%. Съгласно чл. 11 от Методиката и във връзка с член 50 от Регламент (ЕС) № 312/2014, в предходния ценови период „Булгартрансгаз“ ЕАД е въвело допустимо отклонение – толеранс на дневна база в размер до 5% от резервирания дневен капацитет на изходни точки на газопреносната система от портфолиото на ползвателя. В съответствие с член 45, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 312/2014, преносният оператор трябва да прекрати използването на временните мерки не по-късно от пет години след влизането в сила на Регламента, т.е. не по-късно от 15 април 2019 г. Практиката на съседни и други сравними пазари показва прилагането на постепенно намаляване на приложимия размер на толеранса с цел неговото отпадане при прекратяване на прилагането на временните мерки. С Решение № ВМ-1 от 17.05.2018 г. КЕВР е одобрила представения от „Булгартрансгаз“ ЕАД ревизиран Втори годишен доклад за продължаване прилагането на временни мерки по Регламента, в който дружеството обосновава предложено размер на толеранса от 3%, считано от 01.10.2018 г., както и преустановяването на мярка толеранс от 15.04.2019 г.

От представената обосновка към заявлението е видно, че за периода 01.10.2017–30.06.2018 г. общият дисбаланс е 606 154 MWh, в т.ч. 563 121 MWh в рамките на толеранса и 43 033 MWh извън толеранса. Следователно малката корекция е прилагана само за 7% от общото количество дисбаланс.

III. Малка корекция

„Булгартрансгаз“ ЕАД посочва, че малката корекция е поправка в цената на природния газ за балансиране, изразена в проценти от нея и прилагана с положителен или отрицателен знак в зависимост от знака на дисбаланса, с цел определяне на дневните такси за дисбаланс. Съгласно чл. 22, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 312/2014, малката корекция е предназначена да стимулира мрежовите ползватели да балансират своите входящи и изходящи от преносната система количества природен газ. Тя се определя и прилага по недискриминационен начин, с цел да не възпрепятства навлизането на пазара на нови участници и развитието на конкурентен пазар. Малката корекция не следва да има неблагоприятно въздействие върху трансграничната търговия, както и не следва да води до прекомерен финансов риск за мрежовите ползватели във връзка с таксите при дневен дисбаланс. Съгласно член 22, параграф 7, изречение второ от Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи (Регламент (ЕС) № 312/2014, Регламента), стойността на малката корекция не надвишава десет на сто от среднопретеглената цена, освен ако съответният оператор на преносна система обоснове прилагането на друга стойност пред националния регулаторен орган и получи одобрение.

Съгласно чл. 10, ал. 3 от Методиката, малката корекция се изразява в проценти от цената на природния газ за балансиране и е в рамките от 3% до 10%. За първата година от въвеждане на такса за дисбаланс се определя малка корекция в размер 10%. На основание чл. 10, ал. 4 от Методиката, за всяка следваща година размерът на малката корекция може да бъде променен след одобрение от КЕВР по обосновавано предложение на балансьора.

Във връзка с предложението за намаляване на приложимия толеранс и неговото отпадане, считано от 15.04.2019 г. съгласно Регламента, „Булгартрансгаз“ ЕАД предлага намаляване на малката корекция в размер на 8%, за газова година 2018/2019 с цел облекчаване на финансовата тежест върху ползвателите на газопреносната система на приложимия режим на балансиране.

Заявителят се позовава на европейската практика, която показва, че при наличие на ликвиден пазар на природен газ, при който свободно може да се купят и да се продават големи обеми природен газ на цени, определени от пазара, мрежовите ползватели се стремят да минимизират своите дневни дисбаланси дори при малки отклонения от средната пазарна за

деня цена на обявените от балансъора цени, по които се изчисляват дневните дисбаланси. Подобен механизъм е заложен в Методиката, но според „Булгартрансгаз“ ЕАД следва да се прилага при наличие на ликвиден пазар и ежедневна търговия с природен газ в определени обеми. Съгласно Методиката, до настъпването на този момент като заместител на средната пазарна цена е определена цената, по която общественият доставчик продава природен газ на крайни снабдители и на клиенти, присъединени към газопреносните мрежи, без включена цена за достъп и пренос. Административното определяне на референтна цена на природния газ съгласно чл. 12, ал. 2, т. 2 от Методиката и възможността върху нея да влияят фактори, отклоняващи я от пазарната (напр. включване на разлика между прогнозните и отчетните разходи за доставка на природен газ на входа на газопреносната мрежа от предходен ценови период, специфични условия по договорите, по които общественият доставчик купува природен газ за доставка), води до риск от умишлено изпадане в дисбаланс на недобросъвестни ползватели на газопреносните мрежи. Това, при определени обеми на кумулативни дисбаланси с цел запазване целостта на газопреносната система, може да доведе до въвеждане на ограничения в преноса. С оглед изложеното, „Булгартрансгаз“ ЕАД счита, че предложеното ниво на малката корекция при продължаваща ниска ликвидност на пазара на природен газ в България ще бъде достатъчно да възпре до голяма степен недобросъвестни ползватели от умишлено изпадане в дисбаланс, като ще покрие разходите по дейността балансиране. Поради липса към началото на газова година 2018/2019 на търговска платформа, която да е ликвидна и да отговаря на критериите на чл. 10 от Регламент (ЕС) № 312/2014, не е възможно да бъде определена среднопретеглена цена на природния газ, търгуван на платформата за всеки газов ден. В тази връзка „Булгартрансгаз“ ЕАД прилага временна такса за дисбаланс за съответния ден като еквивалент на пазарната цена, плюс/минус малка корекция по чл. 22, параграф 6 от Регламента.

С оглед гореизложеното, от анализа на представените в заявление с вх. № Е-15-45-37 от 02.08.2018 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД данни и подкрепящите ги обосновки е видно, че дружеството е изчислило размера на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране в съответствие с изискванията на Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс. Аргументите на заявителя относно прогнозния размер на разходите, формиращи необходимите годишни приходи на разходната компонента са основателни. Предложената норма на възвръщаемост на капитала е изчислена въз основа на актуални данни и в съответствие с правилата на Методиката, като цели осигуряване възможност на оператора на газопреносна мрежа да извършва задълженията си по дейността балансиране при спазване на принципа за неутралност. Прилагането на разходната компонента на цената на природния газ за балансиране ще стимулира ползвателите на територията на страната да балансират ефикасно балансовите си портфолия и по този начин гарантира формирането на недискриминационни такси за дисбаланс за ползвателите на газопреносните мрежи, при условията на временни мерки съгласно представения от „Булгартрансгаз“ ЕАД ревизиран Втори годишен доклад за продължаване прилагането на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014, одобрен от КЕВР с Решение № ВМ-1 от 17.05.2018 г. Съгласно чл. 189, ал. 3 от ЗЕ, разходите на оператора на газопреносна мрежа за изпълнение на функциите по организиране на балансирането на пазара на природен газ в съответствие с Правилата за търговия с природен газ се признават за икономически обосновани разходи по чл. 31, т. 2 от закона.

Определеният от „Булгартрансгаз“ ЕАД размер на толеранса от 3%, считано от 01.10.2018 г., е еднакъв за всички ползватели на газопреносните мрежи и за балансовите зони и е определен в съответствие с чл. 11, ал. 2 от Методиката. Размерът на толеранса съответства на предвиденото намаляване на толеранса от 5% на 3%, съгласно одобрения от КЕВР Втори годишен доклад за продължаване прилагането на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014. Толерансът е изчислен по начин, който дава възможност за минимизиране на финансовия риск за ползвателите и отчита добрите практики на съседни и други сравними пазари.

Обосновано е предложението на „Булгартрансгаз“ ЕАД за изменение на размера на малката корекция от 10% на 8%. Предложеният размер на малката корекция ще стимулира

мрежовите ползватели да балансират своите входящи и изходящи от преносната система количества природен газ. Предвид представените от заявителя данни относно общия дисбаланс за периода 01.10.2017–30.06.2018 г. в рамките на толеранса и извън толеранса, който сочи, че малката корекция е прилагана само за 7% от общото количество дисбаланс, тази корекция не води до прекомерно излагане на риск от дневни такси за дисбаланс за мрежовите ползватели и не се явява санкция, която да води до възпрепятстване навлизането на нови ползватели. Предложеният размер отчита и риска при настоящата ситуация на пазара и определени специфики при определянето на такса за дисбаланс, обвързана с регулираната цена за доставка на обществения доставчик, ползватели да изпаднат умишлено в по-голям дисбаланс.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 10 и чл. 24, ал. 8 от Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Р Е Ш И:

I. Утвърждава, считано от 01.10.2018 г., на „Булгартрансгаз“ ЕАД разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за газова година 01.10.2018-30.09.2019 г., в размер на 1,52 лв./MWh.

II. Елементите, формиращи разходната компонента на цената на природния газ за балансиране са, както следва:

- 1. Необходими годишни приходи за дейността балансиране – 1391 хил. лв.;**
- 2. Сумарен годишен дисбаланс – 913 061 MWh;**
- 3. Норма на възвръщаемост на капитала – 7,50%.**

III. Одобрява, считано от 01.10.2018 г., изменение на малката корекция в размер на 8%.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд София-град в 14 (четирнадесет) дневен срок.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА